233884 - Câmi imamına veya müezzinine zekat malından vermek câiz midir?

Soru

Maddî bakımdan istikrarlı bir durumda değilseler, câmi imamına veya müezzinine zekat verilebilir mi?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Zekat verilmesi gereken yerler sekizdir. Allah Teâlâ bunları şu sözüyle açıklamıştır:

إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسَاكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ [سورة التوبة الأية: ٦٠]

"Zekâtlar, Allah'tan bir farz olarak, ancak fakirlere, düşkünlere, zekât toplayan görevlilere (memurlara), kalpleri (gönülleri) İslâm'a ısındırılacak olanlara, (hürriyetlerini satın almaya çalışan) kölelere, borçlulara, Allah yolunda savaşanlara ve (muhtaç kalmış) yolculara mahsustur. Allah her şeyi hakkıyla bilendir, hikmet sahibidir."[1]

Allah Teâlâ'nın farz kıldığı kimselerden başkasına zekatın verilmesi câiz değildir.

Câmi imamı veya müezzini,âyette geçen bu sınıflardan birisinden ise,onlara zekattan vermek câizdir. Örneğin imam veya müezzinin fakir veya yoksul olması veyahut da borçlu olması gibi. Hatta bu ikisine zekat verilmesi daha evlâdır. Çünkü onlara zekat vermekle ihtiyaçları karşılanmış, bu görevi (imamlık ve müezzinlik) yerine getirmeleri için onlara yardımcı olunmuş ve bu boşluk doldurulmuş olur. Fakat imam ve müezzin zekat ehlinden değil iseler, -zekatı hak edenlerden oluncaya kadar- ezan okumak ve namaz kıldırmak vasfından dolayı onlara zekat malından bir şeyler vermek câiz değildir.

İlmî Araştırmalar ve Dâimî Fetvâ Komisyonu âlimlerine:

"Cuma namazı kılınan büyük câmi imamının mâlî zekattan nasibi var mıdır?

Fıtır sadakasında nasibi var mıdır?" diye sorulmuş, bunun üzerine komisyon âlimleri şöyle cevap vermişlerdir:

"Allah -azze ve celle- aziz kitabında zekat verilen yerleri açıklayarak şöyle buyurmuştur:

إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسَاكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ [سورة التوبة الأية: ٦٠]

"Zekâtlar, Allah'tan bir farz olarak, ancak fakirlere, düşkünlere, zekât toplayan görevlilere (memurlara), kalpleri (gönülleri) İslâm'a ısındırılacak olanlara, (hürriyetlerini satın almaya çalışan) kölelere, borçlulara, Allah yolunda savaşanlara ve (muhtaç kalmış) yolculara mahsustur. Allah her şeyi hakkıyla bilendir, hikmet sahibidir."[2]

Eğer Cuma namazı kılınan büyük câmi imamı, bu sınıflardan birisinden ise, kendisine zekat verilmesi câizdir. Yok değilse kendisine zekat verilmesi câiz değildir."[3]

Değerli âlim Abdullah b. Abdurrahman el-Cibrîn -Allah ona rahmet etsin- de bu konuda şöyle demiştir:

"Zekat, imama veya müezzine aylık (maaş) olarak verilemez. Fakat imam veya müezzin fakir veya yoksul ise, imamlık ve müezzinliğe bir mükafat olmaksızın, fakir ve muhtaç vasfından dolayı onlara zekat vermek câizdir."

Değerli âlim İbn-i Cibrîn'in fetvası kendi web sitesindeki şu linkten alınmıştır:

Bu konuda (46209) ve (190566) nolu soruların cevaplarına bakabilirsiniz.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

[1] Tevbe Sûresi: 60

[2] Tevbe Sûresi: 60

[3] İlmî Araştırmalar ve Dâimî Fetvâ Komisyonu Fetvâları, c: 9, s: 381